

**provincie
groningen**

Richtlijnen voor het Milieueffectrapport

Buizenzone Eemshaven- Oosterhorn Delfzijl

Vastgesteld door Provinciale Staten van
Groningen

15 december 2010

Richtlijnen voor het Milieueffectrapport

Buizenzone Eemshaven- Oosterhorn Delfzijl

Vastgesteld door Provinciale Staten van
Groningen

15 december 2010

1. INLEIDING

Het Projectbureau Buizenzone Eemsdelta heeft het voornemen een buizenstraat/-strook aan te leggen tussen de industrieterreinen Eemshaven en Oosterhorn Delfzijl. Voor de tracékeuze en aanleg zijn een planologisch besluit en vergunningen op basis van de Wet milieubeheer (Wm) nodig. Hiervoor wordt de procedure voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) doorlopen.¹ Provinciale Staten van de provincie Groningen treden op als bevoegd gezag in de m.e.r.-procedure.

De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie op 15, 16 en 19 juni 2010 in respectievelijk de Eemsbode, de Ommelander Courant en het Dagblad van het Noorden. Wij hebben de Commissie voor de m.e.r. bij brief van 11 juni 2010 gevraagd advies uit te brengen met betrekking tot de inhoudsvereisten voor het op te stellen milieueffectrapport (MER).² De Commissie heeft de zienswijzen die gedurende de inspraakperiode (21 juni 2010 tot en met 2 augustus 2010) bij de provincie zijn ingediend betrokken bij haar advisering³.

Wij hebben het advies van de Commissie voor de m.e.r. op 8 september 2010 ontvangen. De Richtlijnen zijn gebaseerd op het advies van de Commissie voor de m.e.r.. Het doel van de Richtlijnen is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

2. Hoofdpunten van het MER

Wij beschouwen de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat het MER voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming in ieder geval de onderstaande informatie moet bevatten:

- een onderbouwing van de tracékeuzes met specifiek aandacht voor de milieugerelateerde argumenten;
- een gebieds- en effectbeschrijving voor geohydrologie, bodem, water, natuur, landschap, cultuurhistorie en archeologie;
- een (kwantitatieve) beschrijving van de effecten op de externe veiligheid (plaatsgebonden risico en groepsrisico) voor een realistisch worstcase en een aannemelijk / te verwachten scenario;
- een samenvatting die zelfstandig leesbaar is en een goede afspiegeling vormt van de inhoud van het MER.

¹ De Commissie heeft tijdens haar adviestraject vernomen dat ook een landbouweffectrapportage (LER) wordt opgesteld waarvan de resultaten zullen worden geïntegreerd in het milieueffectrapport (MER). De Commissie zal de milieuaspecten van het LER betrekken bij haar beoordeling van het MER.

² Het advies is opgesteld door een werkgroep van deskundigen van de Commissie m.e.r. Voor de samenstelling van de werkgroep, haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

³ Zie bijlage 2 voor een overzicht van de inspraakreacties die de Commissie heeft toegestuurd gekregen van het bevoegd gezag.

In de volgende hoofdstukken geven wij in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. Wij bouwen daarmee in de Richtlijnen voort op de (inhoud van de) startnotitie. Dat wil zeggen dat in deze Richtlijnen niet wordt ingegaan op de punten die naar onze mening in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

3. ACHTERGROND, DOELSTELLING, BELEIDSKADER EN TE NEMEN BESLUITEN

3.1 Achtergrond en doelstelling

Achtergronden en doelstelling van het voornemen zijn in de startnotitie beschreven en kunnen in het MER worden overgenomen. Geef aan in hoeverre de buizenstraat bijdraagt aan de ontsluiting van Oosterhorn Delfzijl voor diepzeeschepen, waar de daarvoor benodigde verdieping van de vaargeul nog onderwerp van discussie is.⁴

3.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke randvoorwaarden en eisen beleid en wetgeving stellen aan het voornemen. Betrek daarbij de beleids- en wetgevingskaders genoemd in de startnotitie, als ook:

- de PKB Waddenzee, waarin aandacht wordt besteed aan de (gewenste) inpassing van nieuwe leidingen of buisleidingenstraten;⁵
- het ontwerp Besluit externe veiligheid buisleidingen;⁶
- het Handboek buisleidingen in bestemmingsplannen uit 2010;⁷
- de website www.rivm.nl/milieuportaal/dossier/externe-veiligheid/buisleidingen, waarbij de stand van zaken m.b.t. rekenmethodiek voor externe veiligheid van het transport van verschillende gevaarlijke stoffen door buisleidingen wordt gegeven;⁸
- voor zover mogelijk, het Basisnet Spoor, Weg en Water voor het vergelijk van andere transportvormen;
- voor zover mogelijk, de aankomende Structuurvisie buisleidingen.

⁴ Zie hiervoor de zienswijze van de Natuur en Milieufederatie Groningen (zienswijze nr. 4, bijlage 2).

⁵ In haar zienswijze geeft het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselveiligheid aan dat, voor zover het gaat om concrete beleidsbeslissingen, deze bindend worden geacht voor gemeenten en provincies (zie zienswijze nr. 9, bijlage 2).

⁶ Met name artikel 6. lid 3 van het ontwerp-Bevb. Het Bevb treedt naar verwachting 1 januari 2011 in werking.

⁷ Zie in dit verband ook de zienswijze van de Brandweer Groningen (zienswijze nr. 7, bijlage 2)

⁸ Overzicht relevante buisleidingengerelateerde documenten op de RIVM-site:

- Veiligheidsafstanden voor hogedruk aardgasleidingen, opgesteld door het RIVM i.o.v. VROM, d.d. 30 maart 2009;
- Brief van VROM aan het RIVM getiteld "Externe Veiligheid en transportleidingen met brandbare vloeistoffen K1K2K3 in de interim periode" d.d. 5 augustus 2008;
- RIVM rapport 620120001/2006 getiteld "Risicoanalyse voor buisleidingen met brandbare vloeistoffen" d.d. 27 oktober 2007;
- Memo RIVM (aanvulling op bovengenoemd rapport) getiteld "Analyse faalkans CONCAWE-database" d.d. 11 april 2008;
- Memo "Risicoafstanden voor buisleidingen met brandbare vloeistoffen K1K2K3" van augustus 2008, opgesteld door het RIVM i.o.v. VROM.

3.3 Te nemen besluit(en)

Geef aan welke besluiten genomen moeten worden en wie daarvoor bevoegd gezag is. Betrek daarbij de kanttekeningen dienaangaande opgenomen in de zienswijzen van het Waterschap Noorderzijlvest en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.⁹

De buizenstrook/-straat loopt tot aan de grens van beide industrieterreinen. Geef aan hoe het vereiste veiligheidsniveau van de buizenstrook/-straat en de installaties voor aansluiting op de industrieterreinen geborgd worden, uitgaande van een minimaal gelijkwaardig veiligheidsniveau als voor de buisleidingstrook/-straat gehanteerd wordt.¹⁰ Geef aan hoe een ten minste vergelijkbaar veiligheidsniveau gerealiseerd wordt voor openbare wegen en gebieden op de industrieterreinen.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Voorgenomen activiteit

Beschrijf in het MER het voornemen, voor zover relevant, voor het voorspellen van milieueffecten. Geef aanvullend op de informatie / aandachtspunten opgenomen in de startnotitie inzicht in:

- de frequentie en duur van vergraving/baggeren;
- de onderbouwing voor het maximale aantal leidingen (25), de breedte van de buizenzone (50 meter), de minimaal benodigde ruimte tussen de buisleidingen, en de benodigde werkruimte;¹¹
- de diepte van de buizenzone, mede in verband met natuurlijke fluctuaties in de diepte van de Eems;¹²
- de wijze van doorkruising van de primaire en secundaire waterkeringen en de waarborging van de veiligheid daarbij;
- de wijze van doorkruising en passage van gevoelige / kwetsbare terreindelen wat betreft natuur, landschap en cultuurhistorie;
- de wijze van aansluiting van de buizenstraat/-strook op de infrastructuur van beide bedrijventerreinen;¹³
- de eventueel benodigde pompstations bij het begin- en eindpunt van de buizenzone.

⁹ Zie de zienswijzen nr. 5, respectievelijk 9 (bijlage 2).

¹⁰ Gedacht kan worden aan het borgen middels de milieuvergunning.

¹¹ Zie in dit verband ook de zienswijze van Wasser- und Schifffahrtsdirektion Nordwest (zienswijze nr. 6, bijlage 2).

¹² De Natuur en Milieufederatie Groningen geeft in haar zienswijze aan dat daarbij rekening moet worden gehouden met het feit, dat door diverse menselijke ingrepen, de Bocht van Watum ondieper is geworden en dat voor natuurherstel (herstel van eb- en vloedstromen) de ambitie is geformuleerd dat deze geul weer dieper kan worden (zienswijze nr. 4, bijlage 2).

¹³ Bijvoorbeeld de wijze van aansluiting van de voorziene LNG-terminal op een hogedruk aardgasleiding van de buizenstraat/-strook.

4.2. Alternatieven

Onderbouw de in de startnotitie genoemde keuze van tracéalternatieven. Als blijkt dat bij het Holwierdetracé de nauwe passage tussen Appingedam en Delfzijl planologisch lastig is in te passen, dient in het MER een variant met een tracé ten westen van Appingedam te worden uitgewerkt.

Werk voor de uitwerking van het referentiealternatief met scenario's als niet duidelijk is of bepaalde ingrijpende activiteiten doorgaan of niet. Uitgangspunt moet zijn dat het MER het hele scala aan mogelijkheden in beeld brengt, inclusief een (realistisch) worst-case en een aannemelijk / te verwachten scenario.

Wij wijzen er op dat per 1 juli 2010, met de inwerkingtreding van de Wet modernisering m.e.r., er geen wettelijk inhoudsvereiste meer is om een meest milieuvriendelijk alternatief op te nemen in het MER. Wel dienen nog steeds alle redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en mitigerende maatregelen¹⁴ beschreven te worden, waaronder milieuvriendelijke alternatieven.

5. MILIEUGEVOLGEN

In de volgende paragrafen worden, in aanvulling op de startnotitie, enkele accenten gelegd voor de in het MER te beschrijven milieugevolgen. Presenteer de milieugevolgen ook per deeltraject in de vorm van een factsheet.

Beschrijf de milieueffecten tijdens zowel de aanleg- en gebruiksfase. Beschrijf de milieueffecten uitgaande van een (realistisch) worstcase als een aannemelijk / te verwachten scenario. Onderbouw de uitgangspunten voor beide scenario's.

5.1. Geohydrologie, bodem en water

Eems-Dollardtracé

Ga wat betreft de passage door de Eems-Dollard in op de mogelijke effecten ten gevolge van veranderingen in:

- waterbeweging (stromingspatronen);
- morfologie (erosie-sedimentatie-processen);
- waterkwaliteit (vertroebeling bij aanleg en gevolgen leidingbreuk bij gebruik).

Besteed ook aandacht aan de eventuele effecten van het testen van de leidingen. Neem, gelet op het dynamische karakter van de Eems-Dollard, 'hersteltijd/-vermogen' en 'eventueel risico op blootspoelen' als beoordelingscriterium mee te nemen.

¹⁴ Zoals voor de landtracés de wijze van passage en/of de afstand tot kwetsbare objecten als de wierden, maren archeologisch waardevolle terreinen en waterkeringen en -lopen.

Landtracés

Het studiegebied is voor wat betreft de landtracés betrekkelijk weinig gevarieerd in hoogte en afwisseling van geologische en bodemkundige afzettingen. Beschrijf de (tijdelijke) gevolgen van de aanleg op de bodemopbouw. De startnotitie geeft daarvoor een goede aanzet.

Ga ook in op de mogelijke aantasting (verdroging) van waardevolle geologische lagen of bodemtypen. Geef daarbij speciale aandacht aan de doorsnijding van waardevolle aardkundige/bodemkundige structuren, zoals voormalige kreekrestanden en -ruggen).

Breng het geohydrologisch systeem in kaart en geef inzicht in de effecten van graven en bronbemaling op (zoute) kwel, inzijging en, indien van toepassing, waterwinning.¹⁵ Illustreer dit aan de hand van contourkaarten van de (freatische) grondwaterstandverandering.

Presenteer de mogelijke verontreiniging van bodem, water en lucht als gevolgen van calamiteiten (zoals een leidingbreuk) middels het uitvoeren van een milieurisicoanalyse (MRA). Calamiteiten tijdens aanleg, vanwege het reeds in gebruik zijn van leidingen met voor het milieu gevaarlijke stoffen, dienen eveneens beschouwd te worden. Hiertoe kan voor het bepalen van de milieueffecten op oppervlaktewater het rekenpakket Proteus II worden gebruikt.

5.2. Natuur

Schets in het MER op hoofdlijnen een algemeen beeld van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en de effecten op de natuur in het studiegebied. Geef op kaart de ligging van beschermde gebieden en de status ervan, waaronder Natura 2000-gebieden (Waddenzee), gebieden behorend tot de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), en andere gebieden met een beschermde status (Spijksterriet), zoals weidevogelgebieden en botanisch waardevolle graslanden. Bied inzicht in de ecologische relaties in deze gebieden en de mate van kwetsbaarheid ervan. Indien geen actuele gegevens beschikbaar zijn wordt geadviseerd aanvullend onderzoek uit te voeren.

Beschrijf met behulp van ingreep-effectrelaties de tijdelijke en permanente gevolgen op de natuurwaarden. Ga in de effectbeschrijving uit van een (realistische) worstcase benadering waarbij de aanlegwerkzaamheden jaarlijks over een langdurige periode plaatsvinden. Specificeer die periode. Presenteer de effecten ook uitgaande van een aannemelijk / te verwachten scenario.

Gebiedsbescherming

Bepaal ook voor activiteiten die niet in of direct naast een beschermd gebied liggen in hoeverre het voornemen, al dan niet in cumulatie met andere activiteiten, invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur (externe werking).

Natura 2000

Geef voor het Natura 2000 gebied Waddenzee:

¹⁵ Ook in de zienswijze van het Waterschap Noorderzijlvest wordt aandacht gevraagd voor de toename van zoute kwel bij doorsnijding van afsluitende bodemlagen, en de gevolgen daarvan voor de oppervlaktewaterkwaliteit (zie zienswijze nr. 5, bijlage 2).

- de instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende soorten en habitats en of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling;
- de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit¹⁶ van habitattypen en leefgebieden voor soorten binnen het invloedsgebied van de voorgenomen activiteit;
- de actuele en verwachte populatieomvang van soorten aan de hand van meerjarige trends;
- gedetailleerde ruimtelijke informatie (op kaart) over de kwaliteit en benutting van leefgebied (foerageergebieden, nachtrustplaatsen, migratieroutes vissoorten, ligplaatsen zeehond, hoogwatervluchtplaatsen, e.d.). Bijzondere aandacht verdienen daarbij de natuurlijke kwaliteiten van de wadplaten Hond en Paap;
- gedetailleerde ruimtelijke informatie (op kaart) over aanwezige zeegrasvelden, en natuurlijke litorale mosselbanken, oesterbanken, kokkelgebieden.¹⁷

Beschrijf:

- de effecten van verstoring in de aanlegfase door (onderwater)geluid, vertroebeling, bronbemaling, verlichting, vervoersbewegingen, en langere termijneffecten van (herhaalde) vergraving en baggeren (zoals verstoring profielopbouw en morfologie);
- de effecten in de gebruiksfase, zoals eventueel toekomstige onderhoudswerkzaamheden, warmteafgifte van leidingen en verontreiniging bij leidingbreuk.

Ga ook in op indirecte effecten zoals de gevolgen van veranderingen in voedselvoorraad voor de soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in de Natura 2000-gebieden zijn geformuleerd.

Als op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat het voornemen afzonderlijk dan wel in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben, geldt dat een passende beoordeling opgesteld moet worden. Onderzoek, indien van toepassing, in de passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast.¹⁸ Uit de wetgeving volgt dat een project alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets¹⁹ met succes wordt doorlopen.²⁰

Ecologische hoofdstructuur en overige beschermde gebieden

Geef (ook op kaart) een duidelijk beeld van het voorkomen en de verspreiding van natuurwaarden (doeltypen en doelsoorten) van te passeren en nabijgelegen EHS-gebieden en overige beschermde gebieden. Geef aan hoe deze bescherming nader is uitgewerkt in provinciale en gemeentelijke plannen. Ga vervolgens, analoog aan de uitwerking van de gevolgen voor

¹⁶ Zie voor een kenschets, definitie en kwaliteitseisen van habitattypen en de ecologische vereisten van soorten de profielendocumenten van LNV.

¹⁷ Zie in dit verband ook de zienswijze van de Natuur en milieufederatie Groningen (zienswijze nr. 4, bijlage 2).

¹⁸ Uit de huidige lijn in de jurisprudentie volgt dat dit het geval is wanneer er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken zijn.

¹⁹ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.

D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?

C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

²⁰ Art. 6, lid 3 en 4 Habitatrictlijn, geïmplementeerd in art. 19g en 19h Natuurbeschermingswet 1998.

Natura 2000 gebieden, in op de effecten van verstoring in de aanlegfase en de mogelijke effecten in de gebruiksfase.

Beoordeel in het licht van mogelijke effecten tijdens de aanleg- en gebruiksfase de regeneratiemogelijkheden van (karakteristieke) habitats en functiegebieden in termen van kwetsbaarheid, (on)vervangbaarheid en hersteltijd/regeneratie.

Geef aan in hoeverre de voor de ecologische hoofdstructuur 'wezenlijke kenmerken en waarden' worden aangetast en of het voornemen past binnen het hiervoor geldende toetsingskader²¹. Geef tevens aan welke mitigerende maatregelen beschikbaar zijn en op welke wijze de eventueel vereiste natuurcompensatie wordt ingevuld.

Soortenbescherming

Ten behoeve van een mogelijke ontheffingsaanvraag ingevolge de Flora- en faunawet zullen de nadelige effecten op beschermde soorten in kaart moeten worden gebracht. Beschrijf welke op grond van Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied van de trace's en geef aan tot welke categorie deze soorten behoren. Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen op de standplaats (planten) of het leefgebied (dieren) van deze soorten en bepaal in hoeverre welke verbodsbepalingen mogelijk worden overtreden. Geef in het MER aan of op grond van de beschikbare informatie te verwachten is dat er een ontheffing aangevraagd moet worden en of het aannemelijk is dat deze verleend kan worden. Beschrijf de mitigerende maatregelen die de aantasting kunnen beperken of voorkomen.

5.3. Landschap en cultuurhistorie

Geef, gezien het karakter van het studiegebied, specifiek aandacht aan de gevolgen voor landschap (inclusief aardkundige/geomorfologische waarden), cultuurhistorie en archeologie. Beschrijf in het MER de betekenis en de relatieve zeldzaamheid van de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden in (de directe omgeving van) het plangebied, in bijzonder die van het 'Fries – Gronings terpengebied' (Belvederegebied) en het Waddengebied en de uitwerking daarvan in provinciale en gemeentelijke plannen.²² Beschrijf de gevolgen van het voornemen in termen van aantasting van gaafheid en samenhang. Geef aan hoe bij planontwikkeling en uitvoering rekening zal worden gehouden met aanwezige waarden.

Neem een beeldkwaliteitsrapportage op van de passages van waardevolle en gevoelige objecten, waaronder ook passage van de primaire en secundaire waterkeringen.

5.4. Externe Veiligheid

Tijdens het locatiebezoek is aangegeven dat er geen beperkingen aan de te vervoeren stoffen worden opgelegd. Breng tenminste twee externe veiligheidsscenario's in beeld, namelijk een aannemelijk/te verwachten scenario en een (realistisch) worstcase scenario. Betrek hierbij het aspect van indeling van de buisleidingzone voor de verschillende gevaarlijke stoffen, zoals bijvoorbeeld de voorkeur voor een neutrale stof tussen buisleidingen met brandbare of toxische stoffen, en het separeren van stoffen die met elkaar kunnen reageren.

²¹ Het toetsingskader zoals beschreven in de Nota Ruimte, Spelregels EHS en/of provinciale uitwerkingen daarvan.

²² Betrek daarbij de specifieke aandachtspunten genoemd in de zienswijzen van de Natuur en milieufederatie Groningen en de Stichting Cultureel Erfgoed Delfzijl (zienswijzen nr. 4 respectievelijk 8, bijlage 2).

Vermeld in de kwantitatieve risicoanalyse (QRA) ook de effectafstanden.²³ Beschouw daarbij ook mogelijke domino-effecten bij falen van een buisleiding, al dan niet door aanlegwerkzaamheden van een nieuwe buisleiding. Voor de beoordeling van de verschillende alternatieven dient het groepsrisico kwantitatief beschouwd te worden.

Met een kwalitatieve beschouwing van het groepsrisico kan alleen volstaan worden indien aannemelijk wordt gemaakt dat de bijdrage van de straat/strook aan het groepsrisico minder dan 10% is en de oriënterende waarde van het groepsrisico niet wordt overschreden.

Onderbouw:

- de uitgangspunten en aannames voor de veiligheidsconsequenties en milieuaspecten die aan de orde zijn op het moment dat leidingen reeds in gebruik zijn en nieuwe leidingen worden gerealiseerd;
- de faalkans van de in gebruik zijnde leidingen (voor zover relevant voor externe veiligheid) en geef aan wat de externe risico's zijn tijdens aanleg;
- de mogelijke extra faalkans van een leiding ten gevolge van een aanwezige windturbine binnen de maximale werpafstand.²⁴ Indien er een relevante bijdrage aan de catastrofale faalkans van een buisleiding is ten gevolge van een windturbine, beschouw deze bijdrage dan in de kwantitatieve risicoanalyse, of geef aan welke maatregelen genomen zijn om dit risico als niet relevant te kunnen beschouwen. Geadviseerd wordt voor het bepalen van de bijdrage aan de catastrofale faalkans gebruik te maken van het Handboek risicozonering windturbines uit 2005;
- hoe geborgd wordt dat niet beschouwde stoffen in de QRA niet leiden tot een groter extern risico dan de beschouwde stoffen. Denk hierbij aan een borging waarin opgenomen is dat een stof pas getransporteerd mag worden door de buizenstraat/-strook indien aannemelijk is gemaakt dat de stoffeigenschappen niet leiden tot een groter extern risico dan hetgeen is beschreven in het MER.

Het RIVM werkt momenteel aan een rekenmethodiek voor buisleidingtransport van stoffen, niet zijnde aardgas en brandbare vloeistoffen (K1K2K3/aardolieachtige producten). Deze rekenmethodiek wordt in overleg met VROM en een begeleidingscommissie opgesteld. Geadviseerd wordt om voor de uitgangspunten van de 'overige stoffen' in overleg te treden met het RIVM, opdat zoveel mogelijk op de toekomstige rekenmethodiek geanticipeerd wordt.

6. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' hebben wij geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

²³ Deze effectafstand kan relatief groot zijn als uitgegaan wordt van bijvoorbeeld een breuk van een leiding met een zeer toxische stof.

²⁴ De Handleiding risicoberekeningen Bevi geeft aan dat wanneer een bijdrage aan de catastrofale faalkans van een activiteit met gevaarlijke stoffen meer dan 10% bedraagt, deze bijdrage beschouwd dient te worden.